

"OIKEUS SAADA APUA, OIKEUS AUTTAA"

Vaikuttamistyön linjaus 2010

Suomen Punainen Risti

Sisältö

Tiivistelmä	4
Linjauksen tausta: Arvot näkyvimmin esiin!	6
Vaikuttamistyön tavoitteena yhteiskunnan asenteiden muutos - apua tarvitsevien ihmisten hyväksi	8
Vaikuttamistyön kohderyhmät: Kansalaiset ja päättäjät	9
Vaikuttamistyön keskeiset teemat: Arvot ja resurssit	10
Vaikuttamistyön keinot	12
Vaikuttamistyön onnistuminen nousee sisältä eli tiedoista ja taidoista	14
Vaikuttamislinjauksen toimeenpano	15
 LIITE 1	
Vaikuttaminen Punaisen Ristin ikäihmis- ja vanhustyössä	16
 LIITE 2	
Vaikuttaminen pakolais- ja monikulttuurisuustyössä	20
 LIITE 3	
Nuorten yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäiseminen	23
 LIITE 4	
Kansainvälinen avustustoiminta	26

Tiivistelmä

Ihmisten auttaminen on Punaisen Ristin perustehtävä. Punaisen Ristin vapaaehtoiset, luottamushenkilöt ja toimihenkilöt tekevät työtä inhimillisyyden arvojen hyväksi eli ihmiselämän, terveyden ja ihmisarvon suojelemiseksi. Haluamme muuttaa yhteiskunnan asenteita niin, että ihmiset välittävät enemmän toisistaan ja päättäjät tekevät apua tarvitsevien tilannetta helpottavia päätöksiä. Työmme tarvitsee myös varmuutta tekijöiden ja taloudellisten edellytysten jatkuvuudesta. Näiden asioiden vuoksi nostamme rohkeammin epäkohtia esille ja vaikutamme tehokkaammin valmisteluvaiheen päätöksiin.

Keskeiset teemat

Vaikuttamistyömme keskeiset, jatkuvaa vaikuttamista vaativat teemat liittyvät toimintamme arvoihin ja resursseihin:

1. Inhimillisyyden ja välittämisen arvojen edistäminen kotimaan toiminnassa ja kansainvälisessä avussa
2. Punaisen Ristin perustehtävän ja humanitaarisen oikeuden tunnetuksi tekeminen
3. Auttämismahdollisuuksiemme vahvistaminen

Tämän linjauksen liitteenä on neljä keskeistä vaikuttamistyön painopistettä.

Kohderyhmät: keneen haluamme vaikuttaa?

Olemme sekä siellä missä ihmiset ovat, että siellä, missä ratkaisevat päätökset ja niiden valmistelu tehdään.

Suuren yleisön tavoittamiseksi perinteinen **media** on vaikuttamistyön tärkeä kohderyhmä. Sosiaalinen media ja erilaiset verkostot ovat jo nyt merkittävä vaikuttamiskanava.

Lapset ja nuoret ovat vaikuttamistyön keskeinen kohde sekä tärkeitä toimijoita järjestössämme. Nuorten mielipidejohtajien ja vaikuttamiskanavien tunnistaminen sekä pitkäjänteinen yhteistyö oppilaitosten kanssa on tärkeää.

Yhteiskunnan päättäjät ovat vaikuttamistyön tärkein kohderyhmä: koko maan tasolla eduskunta, hallitus ja ministeriöt, paikallistasolla aluehallinto, kunnat ja kuntainliitot, ja molemmilla tasoilla talouselämä ja media. Myös yhteistyötä akateemisen maailman, etujärjestöjen ja muiden järjestöjen kanssa tarvitaan avuntarvitsijoiden aseman kohentumiseen.

Järjestömme sisäisen viestinnän sujuvuus korostuu, kun haluamme vahvistaa Punaisen Ristin yhteistä ääntä.

Keinot eli miten vaikuttamistyötä tehdään?

Jokainen vapaaehtoinen ja työntekijä on Punaisen Ristin viestinviejä, ja vaikuttaa siihen, miten Punainen Risti koetaan ja tunnetaan. Teemme vaikuttamistyötä niissä asioissa, joista meillä on osaaamista käytännön työmme ja kokemuksemme pohjalta.

Viranomaisia avustava rooli on jo sinänsä tärkeä vaikuttamisen keino.

Tiedon kerääminen, tuottaminen ja seuranta

- keräämme ja arvioimme toimintamme kannalta merkityksellistä tietoa
- tuotamme taustapapereita käyttöön erilaisten vaikuttamistilanteiden tueksi
- käytämme sisäistä verkkoa tehokkaasti tiedon tuottamiseen ja jakamiseen

Osallistuminen lainsäädännön kehittämiseen

- osallistumme kansallisen ja EU-lainsäädännön valmisteluun lausunnoin ja kannanotoin, ja tarvittaessa lainsäädäntöä valmisteleviin työryhmiin
- hankkeisiin, joilla edistetään toimintalinjauksemme tavoitteiden toteutumista
- osallistumme tarvittaessa myös kansainvälisten järjestöjen raportointiin lausunnoin ja kannanotoin.

Strategiset suhteet päätöksentekijöihin

- vahvistamme hyviä suhteita päätöksentekijöihin, viranomaisiin ja mielipidevaikuttajiin valtakunnallisesti ja paikallisesti, ja tiivistämme yhteistyötä talouselämän ja muiden järjestöjen kanssa
- tilaisuuksia tärkeille sidosryhmille, foorumi korkean tason vaikuttajille

Monipuolinen viestintä, puolesta puhuminen ja kampanjointi

- osallistumme ajankohtaiseen keskusteluun ja teemme itse näkyviä keskustelunavauksia avuntarvitsijoiden puolesta; puutumme erityisesti paikallisiin epäkohtiin
- panostamme osastotasolla viestinnän kehittämiseen ja huolehdimme siitä, että osastoilla on edellytykset paikalliseen vaikuttamistyöhön

Yhteistyö kumppaneiden kanssa

- hyödynnämme nykyisiä kumppanuuksia tehokkaammin ja etsimme hyviä kumppanuuksia julkiselta ja yksityissektorilta sekä akateemisesta maailmasta; yhteistyö vahvistaa auttamismahdollisuuksiamme tarjoamalla erilaista asiantuntijuutta ja laajoja verkostoja

Aktiivinen toiminta Punaisen Ristin kansainvälisessä liikkeessä ja edellytykset hyvälle vaikuttamistyölle

Päätöksenteosta selkeät pelisäännöt

Vaikuttamistyö edellyttää selkeää tehtävien ja vastuiden määrittystä niin keskustoimistossa kuin piiri- ja osastotasolla, ja tarvittaessa hyvinkin nopeasti toimivaa päätöksentekomekanismia.

Järjestön sisäinen tiedonjakaminen vaikuttamistyön kriittinen edellytys

Vahvistamme välineitä ja käytäntöjä järjestön sisäiseen tiedonjakamiseen ja sujuvaan yhteistyöhön eri järjestötasojen välillä.

Päivityskoulutus Punaisen Ristin periaatteista ja vaikuttamisvalmennus

Aktiivinen vaikuttamistyö edellyttää järjestöosaamisen lisäksi myös viestintä-, neuvottelu-, esiintymistaitoja ja aloitteellisuutta. Vahvistamme ja yhtenäistämme näitä taitoja ja valmiuksia luottamushenkilöille järjestettävällä valmennuksella. Huolehdimme siitä, että Punaisen Ristin perusperiaatteista ja -arvoista järjestetään säännöllistä päivityskoulutusta työntekijöille, vapaaehtoisille ja reserviläisille.

Vaikuttamistaidot tärkeitä toimihenkilöiden rekrytoinnissa

Varmistamme, että kaikilla järjestön ulkopuolisten tahojen kanssa työskentelevillä toimihenkilöillä on taidot, valmiudet ja välineet vaikuttamistyöhön.

Linjauksen tausta: Arvot näkyvämmiin esiin!

Punaisen Ristin perustehtävä on jo lähes 150 vuoden ajan ollut avun tarpeessa olevien ihmisten auttaminen niin kotimaassa ja kuin maailmallakin. Punainen Risti tekee työtään antamalla käytännön apua, mutta myös vaikuttamalla kansalaisten mielipiteisiin ja yhteiskunnan päätöksentekijöihin. Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun liike on hyvin ainutlaatuinen, koska se toimii kaikkialla paikallisesti, mutta myös aidosti maailmanlaajuisesti.

Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun yhdistysten kansainvälinen liitto haluaa vahvistaa Punaisen Ristin näkyvyyttä ja vaikuttavuutta niin kansainvälisellä kuin kansallisella tasolla.

Myös Suomen Punainen Risti on yleiskokouksissaan painottanut vaikuttamistyötä. Viimeksi tämä kirjattiin toimintalinjaukseen Oulun yleiskokouksessa vuonna 2008. Toimintalinjaukseen kirjattiin visio **"Olemme rohkeita, jokaiselle läheisiä ja luotettavia ihmisten auttajia"** ja määriteltiin vaikuttamistavoitteiksi näkyvämmän arvojen puolustamisen, humanitaarisen oikeuden tunnetuksi tekemisen, viranomaisyhteistyön vahvistamisen ja hyvien järjestön ulkopuolisten kumppaneiden etsimisen.

Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun yhdistysten kansainvälisen liiton (IFRC) hallitus hyväksyi toukokuussa 2009 liiton vaikuttamistyön linjauksen. Linjauksen visiona on, että **päätöksentekijöihin vaikuttaminen ja inhimillisyyden arvojen edistäminen on jatkuvaa, kaikkeen tekemiseen olennaisena osana kuuluvaa toimintaa.**

Vaikuttamistyön tavoitteena on **saada päätöksentekijät ja mielipidejohtajat toimimaan kaikissa tilanteissa avun tarpeessa olevien ihmisten parhaaksi, humanitaarisia arvoja ja periaatteita kunnioittaen.**

Kansallisten yhdistysten vaikuttamistyön lähtökohdaksi määritellään liiton linjauksessa vastuu vaikuttaa inhimillisyyden arvojen puolesta. Tätä vastuuta toteutetaan

- tehokkaalla kohderyhmäkohtaisella vaikuttamisella
- tekemällä vaikuttamistyötä Punaisen Ristin tiedon ja osaamisen pohjalta
- oikea-aikaisella yhteistyöllä Punaisen Ristin ulkopuolisten yhteistyökumppaneiden kanssa

Inhimillisyyden arvot välittyvät vapaaehtoisille, luottamushenkilöille ja työntekijöille Punaisen Ristin kaikkea toimintaa ohjaavien perusarvojen ja -periaatteiden kautta. Arvot ovat tärkeä peruste kaikenikäisille ihmisille heidän pohtiessaan vapaaehtoistyöhön ryhtymistä.

Suomen Punainen Risti on aina vaikuttanut enemmän toimintansa kautta kuin julkilausumilla tai kannanotoilla. Järjestön arvostus ja maine perustuvat jatkossakin tehokkaaseen ja ammattitaitoiseen avustustoimintaan, mutta työ tarvitsee tuekseen rohkeita ja tehokkaita vaikuttamisen keinoja. Punaisen Ristin puolueettomuuden periaate ei tarkoita, että vaikenisimme, vaan meidän on nimenomaan otettava kantaa avun tarvitsijoiden puolesta, joko suoraan viranomaisten kanssa tai julkisesti.

Punaisen Ristin peruseriaatteen ja ihmellisyyden arvot

Inhimellisyyys

Punaisen Ristin liike, joka on syntynyt halusta auttaa erottelematta haavoittuneita taistelukentällä, pyrkii sekä kansainvälisesti että kansallisesti estämään ja lievittämään ihmellistä kärsimystä kaikkialla, missä sitä esiintyy. Sen tavoitteena on suojella elämää, terveyttä ja ihmisarvoa. Se edistää ihmisten välistä ymmärrystä, ystävyyttä, yhteistyötä ja pysyvää rauhaa.

Tasapuolisuus

Punainen Risti pyrkii lievittämään ihmisten kärsimyksiä pelkästään avun tarpeen, ei kansallisuuden, uskonnon, rodun, poliittisten mielipiteiden tai yhteiskunnallisen aseman perusteella. Se antaa etusijan niille, jotka ovat suurimmassa hädässä.

Puolueettomuus

Voidakseen nauttia kaikkien osapuolten luottamusta ja auttaa kaikkia uhreja järjestö pidättäytyy kannanotoista viholisuuksien yhteydessä eikä milloinkaan sekaannu poliittisiin, aatteellisiin, uskonnollisiin tai kansallisiin ristiriitoihin.

Riippumattomuus

Punaisen Ristin liike on itsenäinen. Vaikka kansalliset yhdistykset toimivat humanitaarisissa tehtävissä oman maansa hallitusten apuna ja ovat maansa lainsäädännön alaisia, niiden tulee säilyttää itsemääräämisoikeutensa niin, että ne voivat aina toimia Punaisen Ristin periaatteiden mukaisesti.

Vapaaehtoisuus

Punainen Risti on vapaaehtoisjärjestö, jonka toiminta on kaikin tavoin pyyteetöntä.

Ykseys

Kussakin maassa voi olla vain yksi Punaisen Ristin tai Punaisen Puolikuun yhdistys, jonka tulee olla avoin kaikille maan kansalaisille ja jonka tulee ulottaa toimintansa koko maan alueelle.

Yleismaailmallisuus

Kansainvälinen Punainen Risti ja Punaisen Puolikuun liike on yleismaailmallinen. Sen kansalliset yhdistykset ovat tasavertaisia ja niillä on yhtäläiset velvollisuudet auttaa toinen toisiaan.

Vaikuttamistyön tavoitteena yhteiskunnan asenteiden muutos – apua tarvitsevien ihmisten hyväksi

Suomen Punaisen Ristin vaikuttamistyötä on varsinaisen toiminnan lisäksi vaikuttaminen kansalaismielipiteeseen ja yhteiskunnalliseen päätöksentekoon (valtakunnallinen, alueellinen, paikallinen), yhteistyö keskeisten kumppanien kanssa, monipuolinen viestintä toiminnastamme, kampanjointi, viranomaisia avustavan roolin hyödyntäminen valtakunnallisesti ja paikallisesti sekä aktiivinen vaikuttaminen Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun kansainvälisessä liikkeessä.

Onnistunut vaikuttamistyö edellyttää yksiselitteisesti määriteltujen tavoitteiden lisäksi selkeää päätöksentekorakennetta ja hyvää sisäistä tiedonkulkua, jotta vaikuttaminen tapahtuu oikea-aikaisesti ja tehokkaasti. Yhteistyön ja tiedonkulun vahvistamisella ison ja monitasoisen järjestömmme sisällä varmistamme edellytykset tehokkaalle yhteiskunnalliselle vaikuttamiselle.

SPR:n pitkäjänteinen vaikuttamistyön linjaus lisää tietoa ja ymmärrystä vaikuttamistyön tarpeesta, tavoitteista ja keinoista, jotta järjestömmme yhteinen ääni vahvistuisi.

Kaikilla järjestötasoilla tehtävän rohkeamman ja näkyvämmän vaikuttamistyön tavoitteena on, että

- **yhteiskunnan asenteet muuttuvat niin, että kuntien ja valtion päättäjät ottavat johdonmukaisemmin avun tarpeessa olevat ihmiset huomioon**
- **suuri yleisö, media, kumppanit ja päättäjät tuntevat Punaisen Ristin monipuolisen toiminnan ja roolin, kuuntelevat meitä ja tunnistavat meidät asiantuntijana painopistealueillamme**
- **Punaisen Ristin mahdollisuudet toimia ja auttaa vahvistuvat**
- **kansalaiset välittävät toisistaan ja tarttuvat epäkohtiin.**

Keskustoimisto tekee vaikuttamistyötä valtakunnallisiin päättäjiin, yksityisiin ja julkisiin rahoittajiin, valtionhallintoon, eduskuntaan ja valtakunnalliseen mediaan. Piirit vaikuttavat aluehallintoon, alueelliseen mediaan, alueellisiin yrityksiin ja yhteisöihin. Osastot vaikuttavat kunnallisiin päätöksentekijöihin, paikallisiin yrityksiin, oppilaitoksiin ja mediaan.

Parhaita tavoitteittemme mukaisia vaikuttajiamme ovat aktiiviset ja osaavat jäsenet, luottamushenkilöt ja vapaaehtoiset. Jo päätös Punaisen Ristin jäseneksi ryhtymisestä on kannanotto arvostamme puolesta.

Tämä vaikuttamistyön linjaus toimii yhdessä kumppanuuksista, vapaaehtoisuudesta ja varainhankinnasta tehtyjen linjausten kanssa.

Vaikuttamistyön kohderyhmät: Kansalaiset ja päättäjät

Olemme sekä siellä missä ihmiset ovat, että siellä, missä ratkaisevat päätökset ja niiden valmistelu tehdään.

Suuren yleisön tavoittamiseksi perinteinen media on vaikuttamistyön tärkeä kohderyhmä, mutta sosiaalinen media ja erilaiset verkostot muodostavat jo nyt merkittävän vaikuttamiskanavan. Mediakentän nopea muuttuminen edellyttää myös viestintäsektorin omien mielipidejohtajien ja kanavien tunnistamista ja monipuolista mediaosaamista.

Nuoret ovat Punaisen Ristin vaikuttamistyön keskeinen kohderyhmä sekä tärkeitä toimijoita järjestössämme. Nuorten tehokas tavoittaminen edellyttää heidän mielipidejohtajiensa ja vaikuttamiskanaviensa ja kulloistenkin trendiensä tunnistamista. Pitkäjänteinen yhteistyö oppilaitosten kanssa on tärkeää.

Vaikuttamistyön tärkein kohderyhmä on yhteiskunnan päättäjät: valtakunnallisella tasolla eduskunta, hallitus, ministeriöt ja, valtion laitokset, paikallisella tasolla aluehallinnot, kunnat ja kuntayhtymät. Tärkeitä kohderyhmiä sekä valtakunnan että paikallistasolla ovat media ja yritysmaailma. Myös yhteistyöllä akateemisen maailman, etujärjestöjen ja muiden järjestöjen kanssa vaikutamme avuntarvitsijoiden aseman kohentumiseen.

On tärkeää muistaa, että Punaisen Ristin vaikuttamistyö ei kohdistu pelkästään järjestön ulkopuolisiin kohderyhmiin. Inhimillisyyden arvojen ja Punaisen Ristin periaatteiden edistäminen myös järjestön sisällä on ensiarvoisen tärkeää. Vaikutamme siten, että aktiivisesti toiminnassa mukana olevat vapaaehtoiset tuntevat ja noudattavat Punaisen Ristin periaatteita, ja että jäsenet ja tukijat tuntevat järjestön arvopohjan. Sisäisen viestinnän merkitys korostuu kun haluamme vahvistaa Punaisen Ristin yhteistä ääntä.

Vaikuttamistyön keskeiset teemat: Arvot ja resurssit

Punaisen Ristin päätehtävä on ihmisten auttaminen. Se on myös vaikuttamistyön päämäärä. Ihmisten auttamiseen tarvitaan oikea arvoperusta, mutta käytännön työ ei ole mahdollista ilman tekijöitä, taloudellisia resursseja ja vaikuttamista niihin tahoihin, joiden päätökset huojentavat tai vaikeuttavat apua tarvitsevien ihmisten elämää.

Vaikuttamistyömme **keskeiset, jatkuvaa vaikuttamista vaativat teemat** liittyvät toimintamme arvoihin ja resursseihin: inhimillisten ja välittämisen arvojen edistämiseen, Punaisen Ristin perustehtävän ja humanitaarisen oikeuden tunnetuksi tekemiseen, Suomen Punaisen Ristin auttamismahdollisuuksien vahvistamiseen ml. vapaaehtoistyön vahvistamiseen ja tukemiseen.

Keskeisiin teemoihin sisältyvistä vaikuttamistyön tehtävistä valitaan vuosittain tarkistettavat painopisteet. Tärkeä teema voi pysyä vuosittaisena painopisteenä useamman vuoden ajan. Vaikuttamistyön painopisteiden listaus (ml. tavoite, vastuutahot ja aikataulu mikäli mahdollista) on tämän vaikuttamistyön linjauksen kiinteä liite.

1. Inhimillisyyden ja välittämisen arvojen edistäminen

Ihmiselämän, terveyden ja ihmisarvon suojele ovat toimintamme perusarvot. Niiden pohjalta nostamme kotimaan toiminnassa rohkeasti esiin yhteiskunnallisia epäkohtia mm. suvaitsevaisuuden, syrjäytymisen ehkäisyn, väkivallattomuuden, hoivan ja terveydenhoidon puolesta.

Kansainvälisen toiminnan keskeinen painopiste on kansallisten yhdistysten tukeminen niin, että paikallisten ihmisten asenteet, tiedot ja valmiudet katastrofeissa ja kriiseissä toimimiseen ja niiden ehkäisyyn vahvistuvat. Vahvistamme kansalaisten ymmärrystä avun ketjusta kertomalla vahvoja tarinoita autetuksi tulleista lähellä ja kaukana.

2. Punaisen Ristin perustehtävän ja humanitaarisen oikeuden tunnetuksi tekeminen

Korostamme vaikuttamistyössä Punaisen Ristin perustehtävää eli sodan uhrien auttamista, Punaisen Ristin toimintaperiaatteita konfliktitilanteissa sekä teemme tunnetuksi kansainvälistä humanitaarista oikeutta eli sodan oikeussääntöjä.

Humanitaarinen oikeus antaa järjestöllemme valtuudet toimia konflikteissa. Kertomalla tästä perustehtävästä ja käytännön auttamistoiminnasta tuomme avuntarvitsijat maailmalla lähemmäs kansalaisia sekä välitämme tietoa käytännön auttamistyön haasteista.

Konfliktin uhrien auttaminen edellyttää, että kaikki konfliktin osapuolet kunnioittavat humanitaarista oikeutta ja sallivat avustustyöntekijöiden pääsyn alueelle. Ilman pääsyä avuntarvitsijoiden luokse auttaminen ei ole mahdollista. Keskeinen edellytys järjestön auttamistyölle on ehdoton puolueettomuus konfliktin osapuolten suhteen, jotta kaikkia uhreja voidaan auttaa tasapuolisesti.

3. Suomen Punaisen Ristin auttamismahdollisuuksien vahvistaminen

Tehostaaksemme auttamismahdollisuuksiamme tarvitsemme lisää toimijoita, sekä vapaaehtoisia että jäseniä. Kampanjoimme tämän puolesta. Samoin puhumme aktiivisesti sen puolesta, että työmme vaatii taloudellista tukea sekä yhteiskunnalta että yrityksiltä ja yksityisiltä.

Punaisen Ristin toiminnan tehokkuus perustuu kaikkialla maailmassa laajaan vapaaehtoisten verkostoon. Ilman aktiivisia vapaaehtoisia ja osaavia työntekijöitä Punaisen Ristin auttamismahdollisuudet kotimaassa ja kansainvälisesti ovat hyvin rajalliset.

Eri-ikäisten ja -taustaisten ihmisten lisääntynyt kiinnostus vapaaehtoisuutta kohtaan tarjoaa Punaiselle Ristille hyvän mahdollisuuden vahvistaa toimintaansa. Uutta sisältöä arkeensa etsivien ihmisten saaminen mukaan Punaisen Ristin vapaaehtoistoimintaan on lähivuosina merkittävä mahdollisuus laajentaa Punaisen Ristin toimintaa kotimaassa. Teemme pitkäjänteistä kasvatustyötä kouluissa ja oppilaitoksissa, koska se takaa vapaaehtoistoiminnan jatkuvuuden.

Tehokas avustustoiminta ei ole mahdollista ilman riittäviä taloudellisia resursseja. Laajennamme järjestön rahoitus pohjaa sekä julkiselta että yksityiseltä sektorilta. Vaikutamme varainhankintaa koskevaan lainsäädäntöön sekä Suomessa että EU:ssa.

Edistämme aktiivisia toimia vapaaehtoistyön elinmahdollisuuksien vahvistamiseksi ja tukemiseksi. Lainsäädännön ja julkisen vallan päätösten tulisi taloudellisten ja toiminnallisten rajoitteiden sijasta helpottaa ja auttaa vapaaehtoistyötä. Näin yhteiskunnan tuki ja arvostus edistävät vapaaehtoistoimintaa ja sen vaikuttavuutta.

Vaikuttamistyön keinot

Inhimillisten arvojen edistämisessä ja auttamishalun ylläpitämisessä jokainen Suomen Punaisen Ristin vapaaehtoinen ja työntekijä on omalta osaltaan Punaisen Ristin viestinviejä. Hän vaikuttaa siihen, miten Punainen Risti koetaan, tunnetaan ja mielletään niissä yhteisöissä, joissa hän toimii.

Punaisen Ristin vaikuttamistyön uskottavuus perustuu käytännön toimintaamme eli siihen, miten onnistumme avun tarpeessa olevien ihmisten auttamisessa. Viestimme pohjautuvat käytännön työstä kerättyihin kokemuksiin. Vaikuttavuus syntyy, kun kokemuseräistä tietoa hyödynnetään onnistuneesti yhteistyössä viranomaisten, päättäjien, yksityissektorin ja suuren yleisön kanssa. Tavoitteena on vaikuttaa tehtäviin päätöksiin siten, että päätöksentekijät ottavat päätöksissään huomioon apua tarvitsevat ihmiset nykyistä paremmin ja että auttamisvalmiutemme vahvistuu.

Vaikuttamisessa avainasemassa on oikea-aikaisuus ja oikea lähestymistapa. Vaikuttaminen voi tapahtua joko luottamuksellisin keskusteluin viranomaisten kanssa, osallistumalla asiasta käytävään julkiseen keskusteluun tai julkisella kampanjalla. Viranomaisia avustava roolimme on jo sinänsä merkittävä vaikuttamisen keino, ja hyödynnämme sitä aktiivisesti.

Tiedon kerääminen, tuottaminen ja seuranta

Keräämme ja arvioimme tietoa, jolla on merkitystä Punaisen Ristin työssä. Hyödynnämme Federaation aineistoa. Teemme keskeisistä teemoista taustapapereita yhteiseen käyttöön, erilaisten vaikuttamistilanteiden tueksi. Keräämme annetut lausunnot ja kannanotot systemaattisesti kaikkien saataville. Hyödynnämme tiedon tuottamisessa ja jakamisessa tehokkaasti sisäistä verkkoa.

Arvioimme säännöllisesti tehtäväkenttäämme vaikuttamistyön ja sen kehittämisen taustaksi. Seuraamme median ja poliitikkojen toimintaa meihin vaikuttavien teemojen osalta. Seuraamme tehtäväkenttäämme koskevaa kansainvälistä keskustelua ja globaaleja trendejä.

Osallistuminen lainsäädännön kehittämiseen

Osallistumme kansallisen ja EU-lainsäädännön valmisteluun lausunnoin ja kannanotoin, ja tarvittaessa tarjoamme asiantuntemustamme lainsäädäntöä valmistelevien ministeriöiden alaisten työryhmien työhön. Samoin osallistumme hankkeisiin, joilla edistetään perusperiaatteidemme ja toimintalinjauksemme tavoitteiden toteutumista. Seuraamme ja osallistumme tarvittaessa myös kansainvälisten järjestöjen raportointiin lausunnoin ja kannanotoin.

Strategiset suhteet päätöksentekijöihin

Luomme ja ylläpidämme hyviä suhteita päätöksentekijöihin, viranomaisiin ja mielipidevaikuttajiin valtakunnallisesti ja paikallisesti. Tiivistämme yhteistyötä talouselämän kanssa. Nähtävissä on trendi, että tulevaisuuden yhteiskunnan kehittäminen edellyttää entistä enemmän julkisen sektorin, talouselämän ja järjestöjen yhteistyötä.

Strategisten suhteiden kautta vaikutamme päätöksentekoon meille keskeisissä asioissa. Meillä on omia tilaisuuksia tärkeille sidosryhmillemme ja foorumi korkean tason vaikuttajille heidän panoksensa saamiseksi järjestöömme työhön.

Vahvistaaksemme strategista vaikuttamistyötämme tarvitsemme parempaa tietoa siitä, ketkä meidän sidosryhmiämme ja erilaisen vaikuttamisen kohteitamme ovat järjestön eri tasoilla, ja analyysii niiden merkityksestä SPR:lle. Tätä varten teemme valtakunnallisen sidosryhmäkartoituksen. Sidosryhmien päivitys on myös osa keskustoimiston tiimien, piirien ja osastojen toimintasuunnitelmia.

Monipuolinen viestintä, puolesta puhuminen ja kampanjointi

Monipuolinen viestintä ja puolesta puhuminen

Suomalainen yhteiskunta on muuttunut myös viestinnällisesti osaksi sitä globaalia yhteisöä, jossa Punainen Risti toimii. Viestijöiden määrä, käytössä olevat keinot ja välineet sekä viestinnällä tavoiteltavat päämäärät ovat myös avustusjärjestöjen osalta kokeneet mullistuksen. Nykyaikainen, tuloksellinen viestintä vaatii erityisammattitaitoa, joka ottaa strategisesti, tehokkaasti ja laadukkaasti huomioon sisäisen ja ulkoisen viestinnän, eri kohderyhmien, verkostojen ja erilaisten viestintäkanavien tarpeet ja mahdollisuudet.

Seuraamme ja osallistumme eri viestimissä ajankohtaiseen keskusteluun meille keskeisissä teemoissa: 1) inhimillisyyden arvojen sekä humanitaarisen oikeuden edistäminen, 2) vapaaehtoisuuden tukeminen ja vapaaehtoistyön vahvistaminen ja 3) auttamismahdollisuuksien vahvistaminen eli avun henkilö- ja taloudelliset resurssit. Teemme itse näkyviä keskustelunavauksia avuntarvitsijoiden puolesta. Erityisesti puutumme paikallisiin epäkohtiin. Toisinaan nostamme niitä myös valtakunnallisiksi aiheiksi.

Vahvistamme laadukkaalla ja ajankohtaisella viestinnällä mielikuvaa Punaisesta Rististä, sen toiminnasta ja näkemyksistä humanitaarisiin kysymyksiin eri kohderyhmien keskuudessa. Panostamme myös osastotasolla enemmän viestinnän kehittämiseen. Jatkamme osastojen viestintävastaavien koulutusta ja huolehdimme siitä, että osastoilla on edellytykset puolesta puhumiseen paikallisesti.

Kampanjointi

Vaikuttamistyöstämme valtaosa tapahtuu ilman julkisuutta esimerkiksi erilaisissa työryhmissä tai paikallisosaston normaalin toiminnan kautta. Vaikuttamistyötä on kuitenkin tehtävä myös hyvin näkyvästi. Käytämme vuosittaiset kampanjat – Nälkäpäivä, ystävänpäivä, rasminvastainen päivä, Punaisen Ristin viikko – kokonaisvaltaisesti hyväksi. Toteutamme näiden lisäksi asiakohtaisia kampanjoita, joissa yhdistetään vaikuttamisen erilaisia keinoja.

Yhteistyö kumppaneiden kanssa

Toimintalinjauksensa mukaisesti Punainen Risti etsii hyviä kumppanuuksia niin julkiselta ja yksityis-sektorilta kuin akateemisesta maailmasta (mm. yliopistot, oppilaitokset ja tutkimuslaitokset). Haemme sellaisia kumppaneita, joiden kanssa tekemämme yhteistyö lisää Punaisen Ristin auttamismahdollisuuksia.

Otamme mukaan kumppanuuksien tarjoaman usein varsin laajan verkoston, kun suunnittelemme vaikuttamishanketta ja valitsemme sen kohderyhmiä. Kumppanuuksiin sisältyy myös arvokasta asiantuntijuutta. Saamme yhteistyökumppaneiltamme tärkeää taustatietoa Punaisen Ristin puolesta puhumiselle.

Kun vaikuttaminen tapahtuu yhteistyössä järjestön ulkopuolisten toimijoiden kanssa, varmistamme, että siitä on vaikuttamistyön kannalta lisäarvoa ja että yhteistyö muiden kanssa ei vaaranna järjestön auttamismahdollisuuksia pitkällä tähtäimellä.

Vaikuttamistyön onnistuminen nousee sisältä eli tiedoista ja taidoista

Sisäisten toimien tehostaminen ja eri järjestötasojen roolien ja kontaktien tehokas hyväksikäyttö varmistaa ja parantaa SPR:n järjestönlajuuden, johdonmukaisen vaikuttamistyön edellytyksiä. Toimet liittyvät sisäiseen tiedonkulkuun ja koulutukseen, hyvien kokemusten levittämiseen sekä keinoin suuren yleisön ja yhteiskunnallisten vaikuttajien säännölliseksi tavoittamiseksi.

Päätöksenteosta selkeät pelisäännöt

Vaikuttamistyö edellyttää selkeää tehtävien ja vastuiden määrittystä niin keskustoimistossa kuin piiri/osastotasolla, ja tarvittaessa hyvinkin nopeasti toimivaa päätöksentekomekanismia vaikuttamistilanteen tullessa ajankohtaiseksi. Olemme oma-aloitteisia teemakohtaisten aikataulujen ja vastuiden puitteissa.

Järjestön sisäinen tiedonjakaminen vaikuttamistyön kriittinen edellytys

Jokainen Punaisen Ristin työntekijä tekee vaikuttamistyötä paitsi omaa tehtäväänsä hoitaessaan myös työn ulkopuolella lähipiirissään. Käytämme koulutusresurssejamme systemaattisemmin perehdyttääksemme työntekijät siihen, mikä Punainen Risti maailmanlaajuisesti on ja miten se vaikuttaa.

Vahvistamme välineitä ja kehitämme käytäntöjä järjestön sisäiseen tiedonjakamiseen ja sujuvaan yhteistyöhön eri järjestötasojen välillä. Mallinamme yksittäisen osaston hyvän kokemuksen tai hankkeen koko järjestön yhteiseksi tiedoksi ja osaamiseksi.

Vastaanotamme hyvin uudet jäsenet ja vapaaehtoiset paikallisosastoihin ja vaikutamme näin heidän sitoutuneisuutensa syntymiseen. Ohjaamme uudet vapaaehtoiset nopeasti ensimmäiseen tehtäväänsä kevyen aloituskoulutuksen jälkeen.

Päivityskoulutus Punaisen Ristin periaatteista ja vaikuttamisvalmennus

Suomen Punaisen Ristin järjestökoulutus vapaaehtoisille ja luottamushenkilöille on laadukasta ja ammattimaista. Aktiivinen vaikuttamistyö edellyttää järjestöosaamisen lisäksi myös viestintä-, neuvottelu-, esiintymistaitoja ja aloitteellisuutta. On luonnollista, että erilaisista kokemustaustoista tulevilla luottamushenkilöillä on erilaisia valmiuksia vaikuttamistyöhön. Vahvistamme ja yhtenäistämme näitä taitoja ja valmiuksia luottamushenkilöille järjestettävällä valmennuksella.

Huolehdimme siitä, että Punaisen Ristin peruseriaatteista ja -arvoista järjestetään säännöllistä päivityskoulutusta työntekijöille, vapaaehtoisille ja reserviläisille.

Vaikuttamistaidot tärkeitä toimihenkilöiden rekrytoinnissa

Punaisen Ristin kansainvälisen liiton vaikuttamislinjauksessa painotetaan, että kansalliset yhdistykset arvostaisivat ja arvioisivat vaikuttamistyön taitoja ja valmiuksia nykyistä enemmän paikallisten toimihenkilöiden rekrytoinneissa. Rekrytointeja suunnitellessamme ja toteuttaessamme varmistamme, että kaikilla järjestön ulkopuolisten tahojen kanssa työskentelevillä toimihenkilöillä on taidot, valmiudet ja välineet vaikuttamistyöhön.

Vaikuttamislinjauksen toimeenpano

Vaikuttamislinjaus tehdään tunnetuksi Punaisen Ristin koko henkilöstölle ja vapaaehtois kentälle. Vaikuttamislinjaukseen liitetään vaikuttamistyön painopisteiden listaus tavoitteineen, vastuutahoineen ja aikatauluineen. Samaa mallia voidaan käyttää myös paikkakuntakohtaisen vaikuttamishankkeen suunnittelussa. Jatkossa vaikuttamistyö tavoitteineen ja vastuineen käsitellään omana otsikkonaan järjestöyksikköjen toiminta- tai työsuunnitelmissa ja toimintakertomuksissa.

Osastojen käyttöön tehdään tiivis vaikuttamistyön opas. Oppaan omaksuminen tapahtuu osana kummiohjelmaa mm. toimintasuunnitelmia laadittaessa. Keskustoimisto ja piirit seuraavat linjauksen jalkautumista ja sen vaikutusta toimintasuunnitelmiin.

Vaikuttaminen Punaisen Ristin ikäihmis- ja vanhustyössä

Ikäihmisten osuus Suomen väestöstä kasvaa. Jo nyt yli 75-vuotiaiden osuus on runsaat kahdeksan prosenttia väestöstä. Vuonna 2030 yli 75-vuotiaita on arvioiden mukaan 14,5 prosenttia suomalaisista. Yli 65-vuotiaiden määrä on silloin noussut 1,4 miljoonaan.

Ikäihmiset eivät ole yhtenäinen joukko. Yhä useampi eläkeiän saavuttanut jatkaa työelämässä vapaaehtoisesti koko- tai osa-aikaisesti. Monet jäävät eläkkeelle hyväkuntoisina ja säilyttävät toimintakykynsä pitkälle vanhuusvuosiin. Moni ikäihminen on yhä alansa asiantuntija ja aktiivinen kansalainen.

Toisaalta keskimääräisen eliniän pidentyessä hoitoa ja huolenpitoa tarvitsevien määrä kasvaa. Toimintakykyä rajoittavat sairaudet lisääntyvät elinvuosien myötä ja riski sairastua mm. muistihäiriö-sairauteen kasvaa.

Samanaikaisesti vanhusten palvelu- ja hoitojärjestelmä on muuttumassa varsin kirjavaksi ja pirstaleiseksi kunta- ja palvelurakenteen muutosten ja EU:n kilpailulainsäädännön vuoksi.

Vanhuksilta vaaditaan entistä enemmän omaa aktiivisuutta, kykyä etsiä tietoa palveluista ja puolustaa oikeuksiansa. Vaarana on, että moni huonokuntoinen, vailla riittävää sosiaalista turvaverkkoa elävä vanhus jää ilman palveluita ja suorastaan heitteille. Punaisessa Ristissä tekemiemme havaintojen mukaan ikäihmisten eriarvoistuminen on jo todellisuutta. Tärkeä kysymys onkin, millaisia toimenpiteitä ja lainsäädäntöä tarvitaan, että vanhukset saavat tarvitsevansa palvelut helposti, säännöllisesti ja turvallisesti maksukyvystä riippumatta.

Harvaan asutulla seudulla palvelut ja harrastusmahdollisuudet ovat etäällä, mutta isotkaan kaupungit eivät välttämättä takaa laadukkaita ja riittäviä palveluita. Yksinäisyys ja sosiaalisen turverkon puuttuminen altistavat yhtäläillä maaseudulla kuin kaupungissakin asuvan vanhuksen syrjäytymiselle. Huomiota on kiinnitettävä myös eri kulttuuri- ja kielitaustoista tulevien vanhusten palveluihin ja oikeuksiin.

Suomessa omaishoitajilla on merkittävä rooli osana yhteiskunnan tukirakennetta. Yli miljoona ihmistä hoitaa säännöllisesti omaistaan kotona, ja heistä noin 300 000 auttaa omaistaan päivittäin selviytymään arjessa. Vanhempiaan auttaa noin 591 000 työssäkäyvää ihmistä. Omaishoidon tukea saa tällä hetkellä vain 34 000 henkilöä, heistä 25 prosenttia on 65–75-vuotiaita ja 22 prosenttia yli 75-vuotiaita.

Suomen Punaisen Ristin ikäihmis- ja vanhustyön perusta on Liiton Strategiassa 2010. Vaikuttaminen on Suomen Punaisen Ristin toimintalinjauksen 2008–2011 strateginen tavoite. Työtä ohjaa myös SPR:n hyvinvointi- ja terveyslinjaus 2008–2012 sekä senioritoiminnan linjaus 2003. Kaikkea vapaaehtoistoimintaamme ohjaa vapaaehtoistoiminnan linjaus 2008.

Vaikuttamisen painopisteet

1. Puhumme ja toimimme vanhusten oikeuksien puolesta

Viesti:

Huonokuntoiset vanhukset ja omaishoidettavat ovat toisten avun varassa, heillä ei ole mahdollisuuksia hankkia itse apua itselleen.

Toisen avun varaan joutuminen tekee riippuvaiseksi auttajasta. Seurauksena voi olla myös mieltävaltaista, huonoa ja välinpitämätöntä kohtelua. Suomen Punainen Risti puhuu ihmisarvoisen vanhuuden puolesta. Korostamme, että ikääntyville on taattava arvokkaan ja inhimillisen elämän edellytykset. Kaikilla vanhuksilla tulee olla oikeus tarvitsemaansa laadukkaaseen hoitoon ja huolenpitoon varallisuustasosta, asuinpaikasta ja perhesuhteista riippumatta. Palveluista on saatava helposti tietoa. Niihin on ohjattava ja päästävä joustavasti, ilman turhaa viivyttelyä.

Punainen Risti nostaa yhdessä omaishoitajajärjestöjen kanssa omaishoitajien työn näkyväksi. Tukijärjestelmiä on selkiytettävä ja omaishoitajien asemaa parannettava. Punainen Risti toimii myös omaishoitajien ja heidän hoidettaviensa osallistumisen ja sosiaalisten kontaktien turvaamisen puolesta.

Kenelle:

- Valtakunnan ja kuntatason päättäjät ja viranomaiset sekä palvelujen tuottajat
- Suuri yleisö median kautta.

Näin toimimme:

Osallistumme kuntien vanhustyön ja omaishoidon strategioiden tekemiseen sekä vanhusneuvostojen työskentelyyn. Tuomme kuntien päättäjien ja vanhustyöntekijöiden tietoon vanhusten tarpeita ja välitämme osaltamme vanhuksille ja omaishoitajille tietoa palveluista.

Osallistumme valtakunnallisiin ja paikallisiin työryhmiin ja vaikutamme ikäihmisten asemaan yhdessä muiden vanhus- ja omaishoidon järjestöjen ja verkostojen kanssa.

Nostamme esille järjestöimme ystävätoiminnan ja muun vanhusten parissa tekemämme vapaaehtoistyön. Puhumme vanhusten tarpeista ja heidän kokemastaan yksinäisyydestä. Etsimme aktiivisesti uusia kanavia ja keinoja nostaa esille vanhusten asioita ja vaikuttaa niihin. Seuraamme alalla tapahtuvia muutoksia ja pyrimme vaikuttamaan vanhusväestöä koskevan lainsäädännön kehittämistyöhön.

Julkisen talouden tilanteen ja palvelutarpeen lisääntymisen myötä paineet Punaista Ristiä kohtaan kasvavat. Yhteistyössä julkisen sektorin ja muiden järjestöjen kanssa pohdimme ja vedämme rajaa, mitkä palvelut kuuluvat Punaiselle Ristille ja mitkä julkiselle sektorille ja ammattilaisille.

Mittarit:

- Vanhusten palveluissa ja palveluohjauksessa tapahtuva myönteinen kehitys.
- Alalla tapahtuva lainsäädännöllinen kehitys.
- Punaisen Ristin kannanotot ja oma aktiivisuus.

Esimerkki vaikuttamisesta vanhusneuvostossa

Punaisen Ristin Kallio-Käpylän osaston edustaja on mukana Helsingin kaupungin vanhusneuvostossa. Vanhusneuvosto on ottanut kantaa mm. vanhusten oikeuksiin saada tarvitsemansa palveluohjaus ja neuvonta yhdeltä luukulta ilman pallottelua viranomaiselta toiselle.

Esimerkki omaishoitajien puolesta puhumisesta

Punaisen Ristin Kokemäen osasto järjesti yhdessä seurakunnan kanssa keskustelutilaisuuden omaishoitajien tilanteesta ja palveluista kunnassa. Keskusteluun kutsuttiin kuntapäättäjien ja viranomaisten lisäksi kuntalaisia ja omaishoitajia. Paikallislehden toimittaja oli mukana tilaisuudessa ja kirjoitti lehteensä artikkelin omaishoitajien tilanteesta kunnassa ja tilaisuudessa esiin tulleista asioista. Tilaisuus sai myönteisen vastaanoton sekä kuntalaisilta että viranhaltijoilta.

2. Vaikutamme vapaaehtoistoiminnalla ikäihmisten ja vanhusten asemaan

Viesti:

Punainen Risti toimii lähellä avun tarvitsijoita. Järjestömme ystävätoiminnalla on suuri merkitys: sen avulla tuemme kymmeniä tuhansia vanhuksia, omaishoitajia sekä hoidettavia. Järjestömme terveyspisteiden sekä ystävä- ja vanhustoiminnan kautta näemme ja nostamme esille myös piilossa olevia tarpeita. Ohjaamme vanhuksia tarvittaessa ammatillisten palvelujen piiriin ja tarjoamme heille vapaaehtoisten tukea. Vapaaehtoisten toiminta vanhusten parissa tarvitsee arvostusta ja tukea yhteiskunnan taholta. Ystävät tarvitsevat myös järjestön sisällä työnsä arvostusta ja hyvät toimintaedellytykset.

Kenelle:

- Päättäjät ja viranomaiset
- Yksinäiset vanhuksset ja omaishoitajat, heidän omaisensa ja heitä hoitava henkilöstö.
- Suuri yleisö.
- Punaisen Ristin luottamushenkilöt hallituksessa, piirien ja osastojen hallituksissa.

Näin toimimme:

Pidämme yllä ja vahvistamme ystävätoimintaa, vanhuksille suunnattua virkistystoimintaa, vapaaehtoista omaishoitajien tukitoimintaa sekä terveyspistetoimintaa. Etsimme myös tätä kautta aktiivisesti yksinäisiä vanhuksia ja järjestämme heille ystäviä ja tukea.

Tuomme viranomaisten tietoon palvelutarpeita ja ohjaamme vanhuksia palvelujen piiriin. Vieraillemme laitoksissa ja vanhainkodeissa ja tuomme sinne virkistystä. Toimimme vanhuksia arvostaen ja heidän asemaansa parantaen.

Pidämme toimintaamme vanhusten parissa esillä mediassa. Hankimme uusia vapaaehtoisia. Toimimme yhdessä paikallisten toimijoiden, kuten kyläyhdistysten, eläkeläis- ja muiden järjestöjen ja seurakunnan kanssa. Teemme toimintaamme näkyväksi myös pääyhteistyökumppanimme kanssa ja hyödynnämme hyviä mediasuhteitamme.

Mittarit:

- Ystävien määrä kasvaa.
- Vanhusten ja omaishoitajien virkistystilaisuudet ja muu toiminta lisääntyvät.
- Palveluihin ohjaus toimii.
- Ystävien saama tuki ja arvostus kasvavat.

Esimerkki etsivästä ja ehkäisevästä toiminnasta:

Jurvan osasto haastatteli toistasataa yli 80-vuotiasta, jotka olivat ilman kunnallisia vanhuspalveluja. Haastattelun tulokset osoittivat monen vanhuksen kokevan yksinäisyyttä. Asiaan tartuttiin välittömästi; osasto rekrytoi ja koulutti uusia ystäviä ja sai järjestettyä lähes kaikille ystävää kaipaavalle henkilökohtaisen Punaisen Ristin ystävän.

Esimerkki yhteistyöstä kunnan kanssa

Punaisen Ristin Rautalammen osasto järjestää vanhuksille virkistystoimintaa ja kokoaa myös syrjäkylä vanhuksia yhteisiin kerhotapaamisiin. Neuvottelut kunnan työntekijöiden kanssa johtivat yhteistyön käynnistymiseen. Kunnalta saadaan nyt rahoitus vanhusten kuljetuksia varten. Yhdessä toimimalla kotona asuville vanhuksille voidaan tarjota sosiaalista tukea ja mahdollisuus vuorovai-
kutukseen ikätoverien kanssa.

3. Vaikutamme asenteisiin, kutsumme toimintaan ja lisäämme yhteisöllisyyttä

Viesti:

Punainen Risti on huolissaan yhteiskunnallisten asenteiden kovenemisesta; vanhuksat nähdään usein vain kustannuseränä. Tämänkalainen puhe on ihmisarvoa loukkaavaa ja vääristää yksilön ja yhteiskunnan arvomaailmaa. Punainen Risti arvostaa ikäihmisiä ja tarjoaa heille mahdollisuuksia osallistua toimintaan ja vaikuttaa toiminnan kautta. Edistämme toiminnassamme eri sukupolvien välistä kohtaamista, solidaarisuutta ja yhteistyötä. Toimimme ja puhumme yhteisöllisyyden ja välittämisen kulttuurin puolesta. Otamme huomioon eri kulttuuri- ja kielitaustoista tulevien ikäihmisten tarpeet ja edistämme hyväksyvää asenneilmapiiriä.

Tarvitsemme vapaaehtoistoimintaan jatkuvasti uusia ihmisiä, nuoria ja vanhempia.

Kenelle:

- Päättäjät ja viranomaiset.
- Suuri yleisö.
- Media.
- Oppilaitokset ja nuorisojärjestöt.
- Järjestön omat toimijat.

Näin toimimme:

Kutsumme eläkkeelle jääviä ihmisiä mukaan toimintaan. Lisäämme myös nuorten vapaaehtoisten määrää. Kiitämme ja palkitsemme vapaaehtoisia. Nostamme esille heidän tekemänsä työn arvon. Teemme oppilaitosten opiskelijoiden ja muiden nuorten kanssa vapaaehtoistoiminnan hankkeita ja tarjoamme nuorille mahdollisuuksia luoda kontakteja ikäihmisiin ja toimia vanhusten auttajina. Kiinnitämme huomiota omaan tapaamme viestiä ikäihmisistä ja kehitämme viestintäämme vanhuksia arvostavaksi. Tarjoamme ikäihmisille hyvinvointia ja turvallisuutta edistäviä vapaaehtoispalveluja. Järjestämme koulutusta ja valmennusta arjen turvallisuuteen liittyvissä asioissa. Teemme vaikuttamistyötä yhteistyössä järjestömme nuorisotoiminnan kanssa ja hyödynnämme oppilaitosyhteistyötä. Vanhusten turvallisuutta edistämme yhdessä pelastus- ja turvallisuusalan viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Mittarit:

- Toiminnassa mukana olevien ikäihmisten määrä kasvaa.
- Punaisen Ristin näkyvyys ikäihmisten asioissa kasvaa tiedotusvälineissä.
- Oppilaitoksissa ja nuorten ryhmissä aloitetaan vanhustyön hankkeita.
- Ikäihmisille järjestetään hyvinvointia ja turvallisuutta edistävää valmennusta.

Esimerkki ikäihmisistä toimijoina

Punaisen Ristin Lieksan osasto rekrytoi aktiivisesti eläkkeelle jääviä ihmisiä toimimaan vapaaehtoisen pelastuspalvelun tehtävissä. Hälytyspäivystäjänä toimiminen ja kadonneen etsintään osallistuminen sopivat mitä parhaiten eläkeläisille, jolla on päiväsaikaan mahdollisuus osallistua viranomaisten pyynnöstä kadonneen henkilön etsintöihin.

Esimerkki nuorista vanhustoiminnassa

Ystävätoiminnan tukipiste Helsingissä kehittää aikuisoppilaitosten kanssa toimintamallia, jossa oppilaitoksen opiskelijat suorittavat osan opinnoista toimimalla Punaisen Ristin kautta vapaaehtois-tehtävissä vanhustenhoitolaitoksissa. Opiskelijat saavat toimintaan perehdytyksen ja kokonaisuudesta opintopisteitä.

Opiskelijat ovat tukeneet myös omaishoitajia. Harjavallan ja Vammalan osastojen järjestämänä opiskelijat ovat vetäneet yhdessä vapaaehtoisten kanssa omaishoitajille hyvinvointipäiviä.

Esimerkki piirin hallituksen toimista

Savo-Karjalan piirin hallitus asetti työryhmän, jonka tehtävänä oli kehittää ja mallintaa senioritoiminnan linjaukseen pohjautuvia vanhustoiminnan pilotteja piirin alueella. Tuloksia on syntynyt ja niistä on saatu myös eväitä valtakunnalliseen käyttöön.

Vaikuttaminen pakolais- ja monikulttuurisuustyössä

Turvapaikanhakijoiden, pakolaisten ja Suomeen muista syistä muuttavien ihmisten asemasta on käyty kiivasta julkista keskustelua parin viime vuoden aikana. Keskustelua on värittänyt faktatietojen puute ja voimakas vastakkainasettelu. Punainen Risti pyrkii antamaan oikeaa tietoa maahanmuutosta, kertomaan etenkin pakolaisuuden syistä ja siitä, minkä vuoksi pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden oikeuksia tulee kunnioittaa ja miksi myös Suomen tulee osallistua kansainväliseen pakolaisten suojelujärjestelmään. Tärkeää on selkeyttää omaa rooliaamme vastaanottotyössä sekä vapaaehtoistoiminnassa.

Pakolaisten vastaanottojärjestelmä Suomessa on ajautunut vakaviin vaikeuksiin, kun pakolaisille ei riitä kuntapaikkoja. Tämä viivästyttää kansainvälistä suojelua saaneiden kotoutumista. Helpotamme kuntien tilannetta järjestelmällä kotoutumista tukevaa vapaaehtoistoimintaa ja antamalla tietoa pakolaisten vastaanoton merkityksestä.

Rasismi ja etninen syrjintä ovat isoja ongelmia myös Suomessa. Hyvin kielteinen maahanmuutokeskustelu on johtanut siihen, että rasistista ja halveksivaa keskustelua hyväksytään enemmän ilman, että siihen uskalletaan puuttua. Punaisen Ristin tehtävänä on lisätä ymmärrystä ja vuorovaikutusta eri ihmisryhmien välille sekä tuoda esille rasismien ja syrjinnän vaikutuksia. Otamme selkeästi kantaa rasismia vastaan.

Maahanmuuton lisääntyminen on iso haaste myös järjestöllemme sisäisesti. Vastaanottokeskusten nopea perustaminen on aiheuttanut joillakin paikkakunnilla suurta hämmennystä omissa osastoissamme ja ne ovat joutuneet aivan uusien haasteiden eteen. Vaikuttamis- ja asennetyöhön tarvitaan lisää ohjausta ja selkeitä aineistoja toiminnan ja kannanottojen tueksi.

On myös ensiarvoisen tärkeää, että Punaisen Ristin sisäinen kehitys peilaa moninaistuvaa yhteiskuntaamme. Järjestön laaja-alainen kaikki eri syrjintäperusteet huomioon ottava yhdenvertaisuussuunnitelma tulee olemaan keskeinen työväline kehitettäessä syrjimätöntä ja yhdenvertaista järjestökulttuuria.

Kaikki ehdotetut vaikuttamisen aihealueet kytkeytyvät selkeästi Liiton Strategia 2020:n tavoitteisiin, erityisesti strategiatavoitteeseen 3 (Edistää osallisuutta sekä väkivallattomuuden ja rauhan kulttuuria). Ne pohjautuvat kansainvälisessä konferenssissa vuonna 2007 hyväksyttyihin toimintaperiaatteisiin sekä Istanbulin vuoden 2007 Eurooppa-konferenssin asettamiin tavoitteisiin. Vaikuttamisen painopisteet noudattavat myös Suomen Punaisen Ristin toimintalinjauksen 2008 – 2011 tavoitteita.

On tärkeää, että seuraavat vaikuttamisalueet nojautuvat käytännön toiminnassamme saamiimme kokemuksiin. Meidän tulee aktiivisesti kerätä vapaaehtoisten ja työntekijöiden tietoa ja kokemuksia.

AIHEALUE 1: Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden oikeudet

Viestimme:

Kaikkien ihmisoikeuksia tulee kunnioittaa. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden kohtelu perustuu pakolaisoikeuteen, ihmis- ja perusoikeuksiin sekä Suomen ja EU:n säädöksiin. Punainen Risti on huolissaan etenkin haavoittuvassa asemassa olevien pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden kohtelusta Suomessa ja Euroopassa. Näitä ovat mm. alaikäiset ilman huoltajaa tulleet turvapaikanhakijat sekä traumatisoituneet pakolaiset.

Kenelle:

Viranomaiset ja yhteiskunnan päättäjät. Media ja sitä kautta suuri yleisö. Omat toimijamme.

Mitä teemme:

Asiantuntijoina kirjoitamme kannanottoja ja lausuntoja, osallistumme viranomaisvalmisteluun ja kuulemistilaisuuksiin sekä verkostoihin. Tarvittaessa otamme aktiivisesti yhteyttä poliittisiin päättäjiin. Teemme tiedotteita keskeisistä ongelmista ja käsittelemme asioita nettisivuillamme. Keräämme tietoa ja kokemuksia omilta toimijoiltamme. Osallistumme kuntien ja alueiden maahanmuutto-ohjelmien kehittämiseen ja esitämme järjestön näkökulmia näihin asiakirjoihin.

Mihin vaikutamme:

Antamalla tietoa ja ottamalla kantaa vaikutamme viranomaisvalmisteluun ja poliittiseen päätöksentekoon sekä asioista käytävään julkiseen keskusteluun.

Kumppanit:

Muut pakolaistyötä tekevät järjestöt Suomessa. Euroopan Punaisten Ristien kansallisten yhdistysten pakolais- ja maahanmuuttotyön verkosto PERCO. Eurooppalaisten pakolaisjärjestöjen yhteistyöjärjestö ECRE. YK:n pakolaisjärjestö UNHCR (yhteistyösopimus vuodelta 1987).

Mittarit:

Viranomaisten tekemät päätökset, lainsäädäntömuutokset

Toimijat:

Johto, luottamusjohto, keskustoimiston pakolaistiimi ja viestintätiimi, vastaanottokeskusten johto, maahanmuuttajaohjelma, Spirit-hanke.

AIHEALUE 2: Pakolaisten kuntiin sijoittaminen ja kotoutumisen tukeminen**Viestimme:**

Valtion ja kuntien tulee yhteistyössä tehostaa toimintaansa pakolaisten kuntavastaanotossa. Valtion tulee ohjata riittävästi resursseja kunnille pakolaisten vastaanottoon. Nopea muutto kuntaan edesauttaa kotoutumista. Vapaaehtoisemme ovat mukana tukemassa pakolaisia ja kuntia järjestämällä erilaista kotoutumista tukevaa toimintaa. (SPR:n valtuuston kannanotto 25.5.2009)

Korostamme Suomen vastuuta kansainvälisessä pakolaisten suojelujärjestelmässä. Kyse on arvoistamme ja asenteistamme hädässä olevia ihmisiä kohtaan.

Kenelle:

Kunnan päättäjille ja virkamiehille, mutta myös valtakunnan tason vaikuttajille. Tärkeä kohderyhmä ovat myös omat jäsenemme, vapaaehtoisemme ja työntekijämme.

Mitä teemme:

Otamme paikallisesti kantaa, jotta kunnat vastaanottaisivat pakolaisia. Valmis malli löytyy Haukiputaalta, jossa osasto oli aktiivinen ja piirin kanssa yhdessä valmisteltiin kannanotto kunnanvaltuustolle. Siinä osasto samalla sitoutui järjestämään kotoutumista tukevaa toimintaa kuten ystävöitymistä ja tekemään asennetyötä. Alkuvaiheen vastaanottoon tarvitaan osastoista muitakin kuin erityistä kotoutumista tukevaa toimintaa kuten esimerkiksi ensiapuryhmä- ja nuorisotoimintaa.

Mihin vaikutamme:

Vaikutamme ymmärrystä ja tietämystä sekä arvopohdintaa lisäämällä siihen, että kunnanvaltuustot tekisivät enemmän myönteisiä päätöksiä pakolaisten vastaanottamiseksi. Usein kyse on äänestyspäätöksistä, joten pienenkin joukon mielenmuutos voi olla merkityksellinen.

Samalla lisäämme tietoa Punaisen Ristin vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksista tukea pakolaisten vastaanottoa ja alkuvaiheen kotoutumista ja kannustamme sekä tuemme vapaaehtoisia tähän toimintaan.

Kumppanit:

Paikallisia aloitteita voidaan tehdä yhteistyössä muiden alueen järjestöjen tai verkostojen kanssa.

Mittarit:

Aloitteiden ja kannanottojen määrä, pakolaisten kuntaan sijoittamisen edistyminen, Punaisen Ristin näkyminen kuntien kotouttamisohjelmissa

Toimijat:

Paikallisosastot, piirit, keskustuomiston asiantuntijatuki, maahanmuuttajaohjelma, Spirit-hanke.

AIHEALUE 3: Rasismin ja syrjinnän vastainen toiminta**Viestimme:**

Rasismi ja syrjintä ovat vakavia ongelmia sekä niiden kohteeksi joutuneiden yksilöiden että koko yhteiskunnan kannalta. Sloganimme rasisminvastaisen kampanjan flyereissa: "Rasismilla on kova hinta – inhimillisenä kärsimyksenä ja euroina" sekä "Tiesitkö, että lasten ja nuorten kokemana rasismi tulee harvoin aikuisten tietoon".

Korostamme jokaisen ihmisen vastuuta omasta toiminnastaan ja rohkaistamme ottamaan kantaa ja toimimaan rasismia ja syrjintää vastaan. Tärkeitä ovat pienetkin teot ja kannanotot arjen tilanteissa.

Kenelle:

Suuri yleisö ja etenkin nuoret. Yhteiskunnan päättäjiä herättelemme myös ja kehoitamme ottamaan kantaa rasismia vastaan.

Mitä teemme:

Järjestämme joka vuosi YK:n rasisminvastaisen päivän (21.3.) aikana toimintaviikon ja aktivoimme vapaaehtoisia osallistumaan kampanjaan. Teemme valtakunnallisen kannanoton, jossa nostamme esiin ajankohtaisia etnisiin suhteisiin liittyviä kysymyksiä asiantuntijoiden apua käyttäen. Rohkaistamme ja koulutamme osastoja myös muuten ottamaan kantaa rasistisiin tapahtumiin omalla paikkakunnalla.

Mihin vaikutamme:

Nostamalla rohkeasti esiin rasismin ja syrjinnän vaikutuksia ja siihen liittyviä vaaroja herätämme avointa yhteiskunnallista keskustelua aiheesta. Tavoitteena on turvallinen yhteiskunta kaikille sen jäsenille heidän taustastaan ja ulkonäöstään riippumatta.

Kumppanit:

Rasisminvastaiset verkostot, muut järjestöt, alan tutkijat. Oppilaitokset.

Mittarit:

Rasisminvastaisen kampanjan vuosittaiset tapahtumat, kannanotot ja etenkin paikalliset aloitteet

Toimijat:

Paikallisosastot, piirit, keskustuomiston tiimit (etenkin pakolaistiimi, järjestö- ja nuorisotiimi, varainhankintatiimi, viestintä).

Nuorten yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäiseminen

Nuorten yksinäisyys on kasvava psyykkinen ja sosiaalinen ongelma Suomessa. Kouluterveystutkimuksen mukaan peruskoulun 8. ja 9. luokan oppilaista pojista 14 % ja tytöistä 6 % kertoo, ettei hänellä ole yhtään läheistä ystävää. Yksinäisyys altistaa masennukselle ja ahdistukselle; nuoren mielenterveyden häiriöt taas altistavat syrjäytymiselle. Syrjäytyminen tarkoittaa sitä, että nuori putoaa sosiaalisen, koulu- ja työelämän ulkopuolelle. Yhteiskunnalle syrjäytynyt nuori tulee kalliiksi. Työelämästä kokonaan syrjäytynyt aiheuttaa yhteiskunnalle miljoonan euron kustannukset pelkkinä menetettyinä verotuloina.

Nuorten mielenterveydenhäiriöt ovat yleisiä; tutkimusten mukaan niistä kärsii noin joka viides nuori. Tyypillistä on moniongelmaisuus ja usean häiriön samanaikaisuus, lisäksi häiriöiden uusiutumisen riski on suuri. Masentuneista nuorista 70 % sairastuu viiden vuoden kuluessa uudestaan ja 50 prosentilla nämä häiriöt myös jatkuvat aikuisiässä. Tällä hetkellä suuri osa mielenterveyden pulmista kärsivistä nuorista ei saa tarvitsemaansa hoitoa tai ole minkään palvelujen piirissä.

Tutkimusten mukaan nuoret ovat voimakkaasti polarisoituneet sekä hyvinvoinnin että terveyden suhteen: hyvinvoivat nuoret voivat entistä paremmin ja huonosti voivat nuoret entistä huonommin. Huono-osaisuus myös periytyy; se on ongelmien kasaantumista ja se alkaa jo varhain lapsuudessa. Syrjäytymisriskissä olevan nuoren keskeinen ongelma on elämäntyyli. Se tarkoittaa risitiriitoja perheessä, päihteiden käyttöä, epäsosiaalista kaveripiiriä, terveysongelmia, altistumista tapaturmille ja hyväksikäytölle. Erityisen riskialtista aikaa nuoren psyykkiselle hyvinvoinnille ovat siirtymävaiheet ja elämänmuutokset, mm. puberteetin alkaminen, perheen muutot, koulun vaihdot, vanhempien avioero, sairaus tai kuolema perheessä sekä siirtyminen perusopinnoista jatkoopintoihin ja työelämään. Pahimmillaan useampi muutos tapahtuu yhtäaikaaisesti ja sijoittuu kehityksellisesti herkkään ikävaiheeseen.

Nuorten huostaanotot kasvavat nopeammin kuin lasten huostaanotot. Suurin huostaan otettujen ikäryhmä ovat murrosikäiset 12–15 -vuotiaat varhaisnuoret ja nuoret. Huostaanoton taustalla on usein ihmissuhderistiriitoja, väkivaltaa, päihde- ja kouluongelmia. Huostaanotot ja kiireelliset sijoitukset ovat kasvaneet 2000-luvulla 2–6 prosentin vuosivauhtia. Kodin ulkopuolelle sijoitettuja nuoria pidetään ”syrjäytymisen kovana ytimenä”.

Suomen Punaisen Ristin strategiset tavoitteet ja nuorten yksinäisyyden ja syrjäytymisen estäminen

Toimintalinjaus 2008–2011 asettaa tavoitteeksi **kansalaisten syrjäytymisen ehkäisyn, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen**. Tehokkainta, vaikuttavinta ja kauaskantoisinta toiminta on kun se kohdistetaan nuoriin. Toimimalla ja työskentelemällä nuorten parissa voidaan tarjota merkityksellistä toimintaa vapaaehtoisille, auttamisen ja läsnäolon mahdollisuuksia ja nuorten kohtaamista. Tämä vahvistaa SPR:n asemaa **vetovoimaisena vapaaehtoisjärjestönä**. Tuloksekas ja vaikuttava toiminta nuorten parissa edellyttää myös **yhteistyön ja kumppanuuksien kehittämistä**. Niin valtakunnallisella kuin paikallisellakin tasolla toiminnan avulla voidaan luoda vaikuttavia yhteistyösuhteita ja löytää uusia kumppaneita.

VIESTI 1: Nuoret tarvitsevat hyvinvointiyhteiskuntaa ja peruspalveluja

Lapsuudessa ja nuoruudessa luodaan koko elämän hyvinvoinnin pohja. Hyvinvointiyhteiskunnan, sen rakenteiden ja palvelujen säilyttäminen on nuorten hyvän kasvun ja kehityksen kannalta erityisen tärkeää. Ehkäisevän työn tulee korostua sekä viranomaisten että kolmannen sektorin työssä korjaavan työn sijaan. Tavoitteena on oltava nuorten elämän riskien ja uhkien vähentäminen ja suojaavien tekijöiden vahvistaminen. Punaisen Ristin toiminta tarjoaa mahdollisuuksia kansalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Julkisia palveluja täydentämällä voidaan vaikuttaa nuorten hyvinvointiin.

Kenelle:

Valtakunnantason päättäjät ja viranomaiset, media ja suuri yleisö.

Mitä teemme:

Raportointi toiminnasta ja kannanotot; tiedotamme nuorten elinoloista ja havaitsemistamme epäkohdista ja nuorten hyvinvoinnin edellytyksistä ja tarpeista.

Mihin vaikutamme:

Hyvinvointiyhteiskunnan puolustaminen; nuoria ja perheitä koskeva päätöksenteko.

Kumppanit:

Muut nuorten palveluja tuottavat ja nuorten kanssa työskentelevät järjestöt ja tahot, Perhejärjestöjen Yhteistyöfoorumi.

Seuranta ja mittarit:

Viranomaispäätökset, nuoria ja perheitä koskeva lainsäädäntö, kannanottojemme ja lausuntojemme lukumäärä ja näkyvyys mediassa

Toimijat:

Johto/luottamusjohto, turvatalojen johtokunta/johto, nuorisovalioikunta ja nuorisotiimi, kotimaan valmiustiimi, pakolaistiimi, viestintätiimi.

VIESTI 2: Nuorten kasvua tukevat erityispalvelut ja nuorisotoiminta ovat tärkeitä

Nuoruus on toinen mahdollisuus; silloin on mahdollista korjata lapsuuden aikana syntyneitä häiriöitä. Sekä ehkäisevät että korjaavat toimenpiteet nuoruudessa ovat tulevaisuusinvestointeja ja ne tuottavat tulosta, joka vaikuttaa seuraavaan sukupolveen asti. Nuori voi myös itse aktiivisesti vaikuttaa elämäänsä, käsitellä aikaisempia ratkaisemattomia ristiriitoja ja saada korjaavia kokemuksia.

Vapaa-ajanviettotavoilla on tärkeä merkitys nuoren hyvinvoinnille. Vapaa-aikana luodaan ystävyys-suhteita, -verkostoja, kehitetään tietoja, taitoja ja omaa identiteettiä. Harrastukset edistävät hyvää aikuistumista ja nuorisotoiminta tarjoaa mahdollisuuden kehittää ja toteuttaa itseään ja saada sekä aikuisten että muiden nuorten sosiaalista tukea.

Nuoret tarvitsevat helposti saavutettavia oikea-aikaisia palveluita ja monipuolisia toimintamahdollisuuksia. Niiden on oltava lähellä nuorta ja kynnyksen on oltava matala. Nuoria varten on kehitettävä uudenlaisia palveluja ja palvelumalleja.

Kumppanuus Punaisen Ristin kanssa mahdollistaa palveluiden tuottamisen paikkakunnan tarpeesta lähtien.

Kenelle:

Kuntatason päättäjät ja viranomaiset, media ja suuri yleisö, SPR:n oma väki osastoissa ja piireissä

Mitä teemme:

Otamme paikallisesti kantaa nuorten palvelujen ja toimintamahdollisuuksien puolesta; pidämme tiivistä yhteyttä paikallisiin päättäjiin ja tiedotusvälineisiin; nostamme esiin hyviä käytäntöjä, palveluja ja toimintamalleja; tuomme esille yhteistyön mahdollisuuksia ja edistämme yhteistyötä; korostamme kokonaisvaltaista työotetta nuorten palveluissa ja viranomaisten moniammatillisen keskinäisen yhteistyön tarpeellisuutta; edistämme etsivän työn menetelmien kehittämistä; kannustamme luomaan menetelmiä ja keinoja, joilla voidaan tunnistaa nuoren syrjäytymisriski ja yksinäisyys sekä tavoittaa tukea tarvitsevat nuoret ajoissa

Mihin vaikutamme:

Paikallisen tiedon määrään ja laatuun nuorten elinoloista ja niiden korjaustarpeista; nuorten palvelujen saatavuuteen, tavoitettavuuteen ja läheisyyteen; etsivän työn käynnistämiseen ja toteuttamiseen; nuorten palvelujen, varhaisnuoriso- ja nuorisotoiminnan resursointiin.

Kumppanit:

Nuorisojärjestöt ja nuorten kanssa työskentelevät muut tahot, koulut ja oppilashuolto, sosiaali-, terveys- ja nuorisotoimi, muut paikalliset toimijat.

Seuranta ja mittarit:

Paikalliset viranomaispäätökset, nuoriin kohdistuvien viranomaistoimenpiteiden määrä, paikallisen nuorisotoiminnan määrä, SPR:n paikallisosaston nuorisotoiminnan tilastot (jäsenet, ryhmät, tapahtumat), yhteistyö muiden järjestöjen kanssa, nuorten tapahtumissa ja festareilla kohdattujen ja hoitoon ohjattujen nuorten määrä, Nuorten turvatalon raportit ja tilastot.

Toimijat:

Paikallisosastot (erityisesti nuoriso- ja ystävätoiminta sekä terveyden edistämisen ohjelmat), piirit/piirihallitus/nuorisotoimikunta, nuorisotiimi, Nuorten turvatalot.

VIESTI 3: Nuori tarvitsee perheen, yhteisön ja ystäviä kasvaakseen

Nuorten hyvinvointi syntyy perheessä ja lähiyhteisössä. Vanhempien tuki, ohjaus ja valvonta ovat nuorelle tärkeintä. Suuria uhkia nuoren hyvinvoinnille ovat väkivalta ja päihdeongelmat perheessä, vanhempien mielenterveyden häiriöt ja perheen köyhyys. Erityisesti perheen taloudelliset ongelmat verottavat vanhempien jaksamista ja kuormittavat perheen ihmissuhteita. Työelämän ja perhe-elämän yhteensovittaminen tulee tehdä helpommaksi. Vanhempien tuen puuttuessa tai ollessa riittämätöntä, nuori tarvitsee tukea muilta aikuisilta ja lähiyhteisöltä. Nuoren hyvinvointia suojaavia tekijöitä ovat: riittävä iän mukainen huolenpito, välittäminen, sosiaalinen tuki, kiintymyssuhteet ja hyvä kohtelu.

Nuoren yksinäisyys on erityisen kipeää, koska nuori tarvitsee kasvussaan myös ikätovereidensa apua. Yksi nuoruusiän kehitystehtävistä on ikätoverisuhteiden vahvistaminen. Tasapainoiseen aikuisuuteen kasvamiseen tarvitaan ystäviä.

Kenelle:

Nuorten vanhemmat ja lähiyhteisöt, nuoret itse, nuorten palvelujen tuottajat, suuri yleisö.

Mitä teemme:

Keskusteluissa ja kannanotoissa korostamme vanhempien vastuuta nuoristaan ja yhteisön vastuuta jäsenistään; kannustamme vanhempia paikalliseen yhteistyöhön; kannustamme kehittämään paikallista nuorten ystävä- ja tukihenkilötoimintaa; korostamme vanhempien tuen saannin tärkeyttä.

Mihin vaikutamme:

Vanhempien roolin tärkeys nuoren elämässä; vanhempien saama tuki kasvatustehtävässään; vanhempien paikallinen yhteistyö; paikkakunnan yhteisöllisyys.

Kumppanit:

Sosiaali-, terveys- ja nuorisotoimi, koulut ja oppilashuolto, muut järjestöt.

Seuranta ja mittarit:

Huostaanottojen ja kiireellisten sijoitusten määrä paikkakunnalla, vanhempien yhteistyön määrä ja muodot paikkakunnalla, nuorisotoimintaan osallistuneiden nuorten määrä, nuorten ystävien ja ystävätoiminnan määrä.

Toimijat:

Paikallisosastot, nuorisoryhmät, ystävätoimintaryhmät, Nuorten turvatalot.

Kansainvälinen avustustoiminta

Suomen Punainen Risti on toimintansa alusta asti profiloitunut vahvana ja tehokkaana humanitaarisen toimijana kansainvälisesti. SPR:n panos liittoutumattoman maan kansallisena yhdistyksenä on usein tervetullut tuki hankalissa kriisi- ja katastrofitilanteissa. Humanitaarinen, tarpeisiin perustuva apu ilman negatiivisia poliittisia tarkoituksia on maailmanpolitiikassa yhä kipeämmin kaivattua toimintaa.

SPR:n on syytä ylipäätään käyttää omaa toimintaansa esimerkkinä ja puhua sen puolesta kotimaassa ja kansainvälisillä areenoilla.

SPR:n kansainvälisessä katastrofiavussa toimimme NIHA:n (Neutral and Independent Humanitarian Action) eli puolueettoman ja riippumattoman humanitaarisen avun periaatteiden mukaisesti. Periaatteen taustalla ovat yhtäältä mm. kaikkia valtioita sitovat sodan säännöt (kansainvälinen humanitaarinen oikeus) eli Geneven sopimukset ja toisaalta Punaisen Ristin liikettä ohjaavat seitsemän perusperiaatetta.

Vain puolueeton apu tavoittaa konfliktitilanteissa kaikki sodan osapuolet. Vain riippumaton apu voidaan ohjata eniten apua tarvitseville, ilman poliittista taikka sotilaallista painostusta.

Punainen Risti korostaa Geneven sopimusten ja niiden lisäpöytäkirjojen roolia tärkeimpinä oikeudellisina keinoina turvata uhrien asemaa aseellisissa konflikteissa ja järjestö ilmaisee tukensa sodan oikeussäännöille ja on vahvistanut mm. yleiskokouksen hyväksymässä toimintalinjauksessa sitoumuksensa edistää kansainvälistä humanitaarista oikeutta ja parantaa siten uhrien mahdollisuuksia saada apua myös kaikkein vaikeimmissa tilanteissa.

SPR:n kehitysyhteistyössä tavoitteena on ohjelmatyön vaikuttavuuden maksimoiminen. SPR:n rooli kansainvälisessä ohjelmayhteistyössä on tukea ohjelmien varsinaista toteuttajaa: kansallista yhdistystä. SPR pyrkii vahvistamaan kumppaneidensa toimintakykyä, jotta ne voivat paremmin tukea paikallisyhteisöjen omaehtoista toimintaa ja vähentää yhteisöjen haavoittuvuutta.

AIHEALUE 1: Asiantuntevaa ja nopeaa humanitaarista apua itsenäisenä ja puolueettomana toimijana

Viestimme:

Punainen Risti auttaa 150 vuoden kokemuksella luotettavasti lähellä ja kaukana. Punaisen Ristin toiminta perustuu väestön hyväksyntään ja tukeen sekä humanitaarisen oikeuden perusteella kansainväliseltä yhteisöltä ja kansallisilta viranomaisilta saatuun mandaattiin.

Punainen Risti on aina paikalla omassa maassaan ja saa nopeasti apua kansainvälisen liikkeen kautta eli Punainen Risti on sekä täysin paikallinen että täysin globaali, ja Suomen Punaisella Ristillä on siinä hyvin merkittävä osuus.

SPR:n toiminta humanitaarisen avun toimijana ja kanavana maailmalla on myös Suomen etu. Maamme voi myös SPR:n kautta profiloitua isona aktiivisena humanitaarisena toimijana, joka tukee maamme roolia rauhan välittäjänä ja turvaajana.

AIHEALUE 2: Punainen Risti on jo paikalla – vahvana ja osaavana – kiinteänä osana paikallisyhteisön kaikissa elämänvaiheissa

Viestimme:

Punaisen Ristin liikkeessä katastrofityö on tärkeää. Liikkeen eri osapuolet toimittavat apua tarvittaessa nopeasti ja tehokkaasti pyrkien vahvaan koordinaatioon. Samalla tuki paikallisen kumppanin vahvistamiselle on ensiarvoisen merkityksellistä, jotta se pystyy tehostamaan omaa paikallista avustustoimintaansa ja kasvattamaan operaatiokapasiteettiaan. Punaisen Ristin valmiustyö on linkki katastrofiavun, jälleenrakentamisen ja kehityshankkeiden jatkumossa. Jatkumo toimii Punaisen Ristin työssä kahteen suuntaan: Punaisen Ristin tai Punaisen Puolikuun kansallinen yhdistys on paikalla niin ennen kriisiä kuin sen jälkeenkin. Sen lisäksi, että Punainen Risti pyrkii siirtymään mahdollisimman pian pois katastrofiavusta yhteisöjen jälleenrakennukseen, sen valmiustyö auttaa yhteisöjä varautumaan onnettomuuksiin ja katastrofeihin ja lieventämään niiden vaikutusta nopeuttaen näin yhteisöjen toipumista.

Vahvistamalla paikallista vapaaehtoisverkostoaan kansallinen yhdistys pystyy paremmin vastaanottamaan kansainvälistä apua ja varmistamaan sen perille menon. Vapaaehtoisverkoston voimin voidaan myös rakentaa muuta yhteisöjä tukevaa Punaisen Ristin toimintaa. Vahvat, yhteisöissä toimivat vapaaehtoisverkostot muodostavat perustan hyvin toimivalle kansalliselle yhdistykselle ja ovat olennainen osa sen järjestökehitystä. SPR:n linjausten mukaisesti kumppanin toimintakyvyn vahvistaminen sisällytetään aina kaikkien ohjelmayhteistyöhön. SPR pyrkii todelliseen kumppanuuteen, jossa SPR ja kumppanit laajentavat keskinäistä yhteistyötään.

Kenelle:

Viranomaiset ja yhteiskunnan päättäjät. Media ja sitä kautta suuri yleisö. Omat jäsenemme ja toimijamme.

Mitä teemme:

SPR arvioi nopeasti ja systemaattisesti kansainväliset avunpyynnöt ja yhteistyötarjoukset ja päättää voimassa oleviin linjauksiin perustuen nopeasti omat toimintalinjansa näissä tapauksissa. Oikea-aikaisella, inhimillisiin tarpeisiin perustuvilla ja riittävän laajasti erilaisissa toimintaympäristöissä tapahtuvilla toimilla osoitetaan PR-liikkeen erityisasema puolueettomana ja itsenäisenä humanitaarisena toimijana.

SPR viestii nopeasti sisärjestöjensä ja kansainvälisen liikkeen toiminnasta välittömän avun antamiseksi katastrofien ja kriisien uhreille sekä monipuolisesti niistä ohjelmista, joilla toimintavalmiutta ja paluuta katastrofien jälkeiseen arkeen rakennetaan.

Asiantuntijoina kirjoitamme kannanottoja ja lausuntoja, osallistumme viranomaisvalmisteluun ja kuulemistilaisuuksiin sekä verkostoihin kotimaassa ja kansainvälisesti. SPR:n luottamushenkilöjohdossa ja työntekijät vaikuttavat aktiivisesti puolueiden mielipidevaikuttajiin. Teemme tiedotteita keskeisistä ongelmista ja käsittelemme asioita nettisivuillamme. Keräämme tietoa ja kokemuksia omilta toimijoiltamme. Jäsenistömme osaa vaikuttaa omilla yhteyksissään linjaustemme suuntaisesti käyttäen hyväksi toimittamaamme aineistoa.

Mihin vaikutamme:

Antamalla tietoa ja ottamalla kantaa vaikutamme viranomaisvalmisteluun ja poliittiseen päätöksentekoon sekä asioista käytävään julkiseen keskusteluun.

Kumppanit:

Muut Punaisen Ristin liikkeen toimijat (Liitto, Komitea, kansalliset yhdistykset – erityisesti pohjoismaiset Punaiset Ristit, jotka tekevät samaa vaikuttamistyötä NIHAN edistämisen osalta omilla maissaan); SPR:n oma jäsenistö.

Mittarit:

- Viranomaisten tekemät päätökset, lainsäädäntömuutokset
- Kyselyn tulokset osoittavat NIHA -konseptin tunnettuuden kasvua poliittisten päättäjien piirissä (eduskunta)
- SPR:n kansainvälisen avustustoiminnan saaman julkisen rahoituksen kasvu
- Valtio käyttää SPR:ää referenssijärjestönä kansainvälisen avustustoiminnan kysymyksissä
- Media käyttää SPR:ää asiantuntijana
- Suomalaisten tuki SPR:lle kasvaa
- Erilaisten kyselytutkimusten mukaan viestimme on mennyt perille

Toimijat:

Luottamushenkilöt, johto, kansainvälisen avustustoiminnan linja ja viestintätiimi, delegaattit ja nuorisodelegaattit, jäsenistö.

AIHEALUE 3: Geneven sopimusten ja humanitaarisen oikeuden tuntemisen edistäminen**Viestimme:**

Sodan oikeussäännöt, kansainvälinen humanitaarinen oikeus, on kansainvälinen oikeudenala, jonka tärkeimpänä tehtävänä on suojella niitä, jotka eivät osallistu aseelliseen sodankäyntiin. Yli 190 valtion allekirjoittamat sodan oikeussäännöt eli ns. Geneven sopimukset suojelevat haavoittuneita ja sairaita sotilaita ja sotavankeja sekä siviilejä.

Geneven sopimukset antavat Punaiselle Ristille myös poikkeuksellisen, puolueettoman kansainvälisen avustustyön mandaatin. Keskeinen toimija konfliktitilanteissa on Punaisen Ristin kansainvälinen komitea, jonka tehtävänä on avustusrakenteiden mm. järjestää aseellisten konfliktien uhreille elintarvikkeita, puhdasta vettä ja suojaa. Komitea etsii kadonneita perheenjäseniä, yhdistää perheitä sekä vierailee vankiloissa tapaamassa pidätettyjä ja vankeja sekä arvioimassa vankien oloja. Komitea voi toimia myös puolueettomana välittäjänä.

Suomen Punainen Risti on jo vuosikymmenien ajan tehnyt läheistä yhteistyötä Komitean kanssa lähettämällä sille työntekijöitä, avustustarvikkeita ja taloudellista tukea katastrofirahastosta.

Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun kansallisten yhdistysten vapaaehtoiset muodostavat verkoston, jonka avulla pystytään auttamaan myös kaikkein syrjäisimmillä asuvia avun tarvisijoita. Samoin kansallisten yhdistysten vapaaehtoisilla on usein pääsy vaikeille alueille senkin vuoksi, että riippumattoman ja puolueettoman toiminnan kautta kaikki konfliktin osapuolet hyväksyvät ja luottavat Punaisen Ristin tai Punaisen Puolikuun vapaaehtoisten toimintaan.

Tänä päivänä suurin osa aseellisten konfliktien uhreista on siviilejä (Unicefin mukaan 90% aseellisten konfliktien uhreista on siviilejä kun taas vastaava luku toisen maailmansodan aikana oli 65%). Suomen Punainen Risti on puhua aseellisten konfliktien uhrien puolesta maailmalla ja välittää tietoa Punaisen Ristin työstä.

Kenelle:

Järjestön tehtäviin kuuluu tiedottaa ja opettaa sodan oikeussäännöistä niin puolustusvoimille, toimittajille, avustustyöntekijöille kuin suurelle yleisölle, erityisesti nuorille. Tietoa sodan oikeussäännöistä jaetaan myös hiljaisissa mielenilmauksissa sodan uhrien puolesta.

Mihin vaikutamme:

Tavoitteenamme on lisätä humanitaarisen oikeuden tuntemusta ja sitä kautta edistää myös humanitaarisia ja inhimillisiä arvoja. Tavoitteenamme on myös vaikuttaa lainsäädäntöön ja siihen, että niin suomalaiset kansalaisina kuin valtiokin tukisivat aseellisten selkkausten uhrien auttamista.

Kumppanit:

Punainen Risti tekee läheistä yhteistyötä koulujen, yliopistojen mutta myös puolustusvoimien kanssa.

Mittarit:

- Humanitaarisen oikeuden tunnettavuus lisääntyy
- Nuorten osallistujien määrä humanitaarisen oikeuden koulutukseen ja kampanjoihin kasvaa
- Media käyttää humanitaarisen oikeuden säädöksiä ja niihin liittyviä taustamateriaaleja aiempaa enemmän raportoidessaan kansainvälisistä aseellisista konflikteista ja niiden vaikutuksista etenkin siviiliväestöön.